

Published in Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. **Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 325-330. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages; ISBN 9781599735023. Also published in *Provincia Corvina*, Hunedoara, nr. 17, martie 2001, pp. 17-18.

Destin

Al. Florin Țene

Noul volum, intitulat *Destin*, al paradoxistului Florentin Smarandache, apărut la Editura Ajus, Craiova, se află sub zodia conceptului rațiunii care conține trăsături esențiale ale principiului randamentului.

În contradicție cu semantica titlului, „Destin”, (titlul unei piese fără actori, fără decor, fără dialog, ce sugerează „interiorul” unui fenomen își asumă, prin extensie paradoxală, exteriorul său), ceea ce înseamnă un dat al Creatorului și acceptat de cel creat, cuprinde o paletă largă a vibrațiilor literare ale autorului (nuvele, povești de adormit copii, teatru scurt, eseuri, culegeri de folclor, interviuri, versuri experimentale, versuri vagaboante, semi-colaje lirice), ajunge la viziunea unei forme superioare de rațiune/ irațiune care reprezintă tocmai negarea acestor trăsături, întrucât ea este receptivitate exprimată prin negarea ei.

Pentru a înțelege mai bine literatura lui Florentin Smarandache e bine să-i cunoaștem, în parte, activitatea. Profesorul Florentin Smarandache, de la Universitatea New Mexico din SUA, s-a născut în Bălcești de Vâlcea și

a publicat 38 de cărți de matematică (teoria numerelor, geometrie neeuclidiană, logică), filozofie, și literatură (poeme, proză scurtă, teatru, eseuri, traduceri) în română, franceză și engleză.

Așa cum am aflat din revistele de specialitate, Florentin Smarandache are un loc bine definit, deoarece, în acest domeniu există câteva noțiuni numite Funcții, Secvențe, Constante și Paradoxuri Smarandache, incluse în enciclopedia americană.

În filozofie, a introdus „neutrosafia”, dialectica lui Hegel generalizată la structurile de bază ale matematicii.

Curentul de avangardă numit *paradoxism* a fost întemeiat de el, prin anii 1980, la care au aderat multe personalități de pe mapamond, acest curent se bazează pe folosirea excesivă în artă și literatură a proceselor antagonice, interferând în originalitate legături între matematică, filozofie și literatură. Poemele cu formă fixă, numite „distihul paradoxist” și „distihul dual”, sunt inspirate din logica matematică.

Piesele sale de teatru sunt experimente literare ce uzează de permutarea scenelor și de tehnica contrastelor dintre lumină și întuneric, dintre tăcere și sunet, dintre logic și illogic.

Florentin Smarandache nu face parte din nici o grupare, el este unic. Poate de aceea, interesele de grup (în special cel optzecist) nu-l promovează în țară, menținându-l în conul de umbră. La aceștia nu primează valoarea ci relațiile interumane, spre delirul galeriei, reînviind idealuri brahmanice, orgolii de casă, trufii impenitente.

Cultura la Florentin Smarandache este un text în care se auto-reflectă literatura (vezi interviurile din „Destin”), cu întreaga mecanică a scriiturii, în care ludicul, livrescul dizolvă heteronomia metafizică, sugerând o teleologie a textului. Unde cartea scrisă este socotită abis al cărții vieții.

Personajele trăiesc noțiunea de tragedie într-un text conștient prin acele părți ale lui care sunt personajele, că destinul lui nedepășit este să fie scris de cineva din afară și construit anume pentru a fi, scriindu-l, *destin*.

Poezia caracterizată prin expresivitate și metaforism centrifug emană un puls al esențelor rostogolite în fibrele secvențelor ce poartă povara sisifică a existentului, a vieții însăși, care este paradoxul înțelegerii ei – viziune de nuanță a unui univers infinit înregistrată în irișii unui inițiat, care va fi sărit pe ferestrele *crispării* ca să intre pe ușa *paradoxului*, apoi în

aula vitraliilor, în căutarea unui liman de „*pax magna*”, de unde sunt zărite înălțimile incomunicabilului.

Noua carte a lui Florentin Smarandache nu iese din tiparele cunoscute de până acum, unde „*obiectualizarea*” omului, esențială, apare răsturnat, la fel ca la Hegel.

Obiectul (adică obiectualitatea ca atare) este doar obiect pentru conștiință. În primul rând în sensul că conștiința este „adevărul” obiectului, iar acesta doar negativitatea conștiinței; obiectul este „instruit” (creat, produs) de către conștiința însăși ca depozitare și înstrăinare a ei; el trebuie „suprimat” din nou de către conștiință, „readus” în conștiință.

Obiectul la Florentin Smarandache este, potrivit existenței sale, simpla negativitate, neant, simplul obiect al gândirii abstracte, căci la Florentin Smarandache conștiința de sine este redusă la gândirea abstractă; de aici provine paradoxismul ce glisează între logic și illogic, logicul înțeles ca illogic și illogicul ca logic.

Nuvela „*Geamantanul vernil*” este o relatare a aventurii unui geamantan, confundat cu unul urmărit de o bandă de tip mafirot în „plasa” căreia a căzut martorul Nae Poenaru.

În final, confuzia este lămurită, geamantanul revine la proprietară, fiindcă toată această tevatură s-a datorat unei confuzii și coincidențe, paradoxale, al unui pardesiu gri pe care îl purta proprietara geamantanului.

Piesa de teatru „No exist!” cu patru personaje, este un metaforă, unde muntele reprezintă culmile spirituale iar Valea este a Fericiei, când conștiința este gândirea abstractă și formele vieții reale sunt înstrăinate ca forme ale cunoașterii înstrăinate.

Nuvelele ca și eseurile emană o dialectică hegeliană a negativității ca principiu motor și creator. Florentin Smarandache concepe existența umană ca un proces al conștiinței acesteia, obiectualizarea ca dezobiectualizare, ca autoînstrăinare și ca suprimare a acestei autoînstrăinări. El sesizează esența *gândirii* și concepe conflictul paradoxist ca rezultat al propriei sale gândiri.

Poeziile lui Florentin Smarandache își au originea în mentalități populare și obiceiuri tradiționale care prin inversarea planurilor produce sugestii morale, ca în poezia lui Marin Sorescu.

Intruziunile ochiului realist în „oglinzi paralele” creează distihuri paradoxiste. Distihurile duale sunt poeme unde al doilea vers este obținut prin substituirea unor semne din primul vers, împreună cu același înțeles,

unitar, definind titlul, sau făcând legătura cu el. „Arta la marea știință/ ori știință la marea artă” (Creație).

Volumul „Destin” de Florentin Smarandache aduce noi clarificări în creația paradoxistului Smarandache, unde cunoașterea care se obiectualizează se pierde în obiectul ei. Ele apar ca alteritate, ca ceva în afara științei, dar necesară ei, care au pierdut legătura intimă cu conștiința, dar care s-a exteriorizat în ea ca forță independentă de conștiință. Tocmai această înstrăinare se transformă în recâștigarea esenței adevărate.

Paradoxul lui Florentin Smarandache, *nolens, volens*, demonstrează în fapt o formă de viață neagresivă care, cel puțin potențial, demonstrează, eventual, valori calitativ no, a adevărată reevaluare a valorilor.